

Laagpathogene vogelgriep aangetoond

Het is opmerkelijk dat gedurende de uitbraak van hoogpathogene vogelgriep (HPAI) H5N1 in 2022 en de eerste drie kwartalen van 2023, vrijwel geen antistoffen tegen laagpathogene AI-virussen (LPAI) in commercieel pluimvee zijn aangetroffen.

Antistoffen tegen LPAI

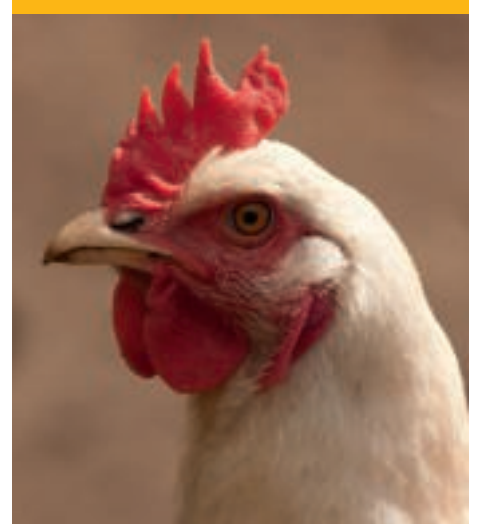
De laatste AI-positieve serummonsters waren van maart 2022 (antistoffen tegen LPAI-H6N8). Eind november 2023 werden met de AI-ELISA op bloed voor het eerst weer antistoffen tegen laagpathogene vogelgriep aangetroffen bij pluimveebedrijven verspreid door het land. Bij zes legbedrijven zijn tot dusver antistoffen tegen H9Nx, H5N4, H7N3, H6N2 en H5N1 aangetoond, en bij een vleeskuikenkoppel H3N3. Voor een achtste en negende bedrijf (leg) wordt op het moment van schrijven nog verdere analyse uitgevoerd. Hiervoor is tot dusver alleen bekend dat er geen H5 of H7 verantwoordelijk is voor de positieve ELISA. Bij een aantal legkoppels werd een productiedaling en/of voeropnamedaling waargenomen voor het bloedtapmoment. Hiervan is niet bewezen dat deze gerelateerd zijn aan de LPAI-infectie.

LPAI-virus aangetoond

Een NVWA-specialistenteam bezocht, op basis van de positieve serologie op H5- of H7-antistoffen, drie legbedrijven. Op één bedrijf met geringe productieproblemen werd eind november, naast de positieve serologie, ook het LPAI-H7N3-virus aangetoond met de PCR. Dit subtype is in 2023 ook aangetoond in Schotland en jaren daarvoor in de Verenigde Staten. Het bedrijf is niet geruimd, maar door de NVWA geblokkeerd gedurende de periode dat het virus aanwezig was. Dit duurde meerdere weken. Op het andere bedrijf, met positieve serologische uitslagen aan het einde van de productieperiode, toonde de PCR LPAI-H5N4-virus aan. Dit subtype is (bij commercieel pluimvee) nieuw in Nederland. Het is wel eerder aangetoond in watervogels en meeuwen in Duitsland. Daar betrof het een virus dat was samengesteld uit genen die binnen AI-virussen in Europa en Azië zijn aangetroffen. Op het derde bedrijf werd LPAI-H5N1 virus aangetroffen. Opvallend is dat het virus in de eerste stallen waar het virus werd aangetoond geen kliniek veroorzaakte. In de stallen waar het virus later werd aangetoond, was wel kliniek aanwezig. Er was een daling in de voeropname, een verhoogde sterfte en een zeer ernstige productiedaling van ruim 80 procent. De drie bedrijven zijn ten tijde van de aanwezigheid van het virus geblokkeerd en niet geruimd.

Klinische *Salmonella* Enteritidis bij leghennen

Salmonella Enteritidis (SE) staat vooral bekend om zijn zoönotische karakter en is minder bekend als een voor pluimvee ziekmakende kiem. Echter, bij kuikens die al in het broedei of meteen na het uitkomen besmet zijn geraakt, kan de uitval oplopen tot 10 procent in de eerste week. Soms zorgt SE bij volwassen leghennen voor langdurig verhoogde uitval. Afgelopen jaar leidde dit tot een sectie-inzending van leghennen met een zeer gevarieerd macroscopisch beeld. Bacteriologisch onderzoek uit beenmerg toonde SE aan, zonder aanwezigheid van andere bacteriën. Het koppel is besmet verklaard en de eieren zijn via een apart kanaal verkocht en verwerkt.

Via Veekijkernieuws houden wij u elk kwartaal op de hoogte van nieuws uit de monitoring van diergezondheid bij pluimvee. Mocht er tussendoor iets belangrijks spelen dan sturen wij u daarover een e-mail.

Aanmelden sectiemateriaal

U kunt dieren 24 uur per dag, 7 dagen per week aanmelden voor pathologisch onderzoek via www.gddiergezondheid.nl/ophaaldienst of 088 20 25 500. Wij halen dieren die 's avonds voor 22.00 uur zijn aangemeld de eerstvolgende werkdag op. Voor een optimaal onderzoek is het belangrijk om een volledige anamnese toe te voegen. Ook is het van belang vers materiaal in te sturen (koel, maar niet bevroren bewaren). Levende dieren moeten worden aangeboden in een doos met voldoende ruimte en voldoende luchtgaten. Selecteer dieren die representatief zijn voor het probleem.

Toename van meldingen van cloacitis

Na een toename van meldingen van cloacitis bij vleesvermeerderingsdieren, startte GD een onderzoeksproject. GD vroeg dierenartsen om gevallen van cloacitis te melden. Hieruit volgden elf inzendingen van vleesvermeerderingspluimvee voor sectie. Een van de meest in het oog springende symptomen was de aanwezigheid van vuile kanten bij getroffen dieren (soms met witte afscheiding). Vuile kanten kunnen ook andere oorzaken hebben dan cloacitis. Bij cloacitis worden echter ook (interne) letsels en beschadigingen aan de cloaca waargenomen. Deze beschadigingen variëren van oppervlakkige trauma's tot diepere ontstekingen en ulceraties. Aangezien ernstige gevallen van deze aandoening kunnen leiden tot systemische infecties of andere complicaties, kampen getroffen koppels met verhoogde uitval.

Over het algemeen varieerde de ernst van de letsels van oppervlakkig tot diep, met traumatische verwondingen en ontstekingen in de cloaca en aangrenzende gebieden (zie foto's). De oorzaak van cloacitis bij vleesvermeerderingshennen werd niet achterhaald. Mogelijke bijdragen van trauma, microbiële infecties en parasitaire belasting werden wel vastgesteld.

Het is nog niet uit te sluiten dat een nog onbekende mycoplasmaspecies een rol speelt. Ook is nog niet uit te sluiten dat er sprake is van een andere ziekteverwekker. Daarnaast blijven pikkerij, management, stofwisseling en voeding (energie, zuur-basebalans, calcium) een mogelijke rol spelen, wat het waarschijnlijk maakt tot een multifactorieel probleem.

Foto's:
 Boven: cloacitis met oppervlakkige beschadiging omringd en pijl naar inwendige hyperemie;
 Onder: huid rondom cloaca beschadigd ten gevolge van extern trauma zoals pikkerij
 (Bron: GD)

Bel de Veekijker

Op werkdagen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de Veekijker: 088 20 25 555. Via het keuzemenu kiest u de diersoort waar u informatie over wilt hebben. Het team Pluimvee is bereikbaar tussen 08.30 en 17.00 uur (spoedgevallen 24/7).

Het Veekijerteam Pluimvee

Diergezondheidsbarometer pluimvee

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)	1e kw. 2023	2e kw. 2023	3e kw. 2023	4e kw. 2023	Trend (OVER 2 JAAR)
Uitvoeringsverordening (EU) 2018 /1882 van Animal Health Regulation (AHR) (EU) 2016 /429 (Categorie A-ziekte)						
Aviaire influenza (AI) in Nederland (H5/H7) <small>(Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)</small>	Hoogpathogene AI (H5/H7)*: <i>* Bij commercieel gevogelte en bij houders van niet-commercieel gevogelte met >50 vogels.</i>	H5(N1): Commercieel: 3 bedrijven	H5N1: Niet aangetoond	H5N1: Commercieel: 1 bedrijf	H5N1: Commercieel: 2 bedrijven	↓
	Serologische monitoring GD: (eerste detectie in koppel) (antistoffen tegen H5/H7)	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	2 bedrijven	↑
NCD in Nederland <small>(Bron: GD, WOA)</small>	Commercieel pluimvee:	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	-
Uitvoeringsverordening (EU) 2018 /1882 van Animal Health Regulation (AHR) (EU) 2016 /429 (Categorie B t/m E)						
Aviaire influenza (AI) in Nederland (H5/H7) <small>(Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)</small>	Laagpathogene AI (H5/H7):	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	2 bedrijven	↑
Campylobacteriose	Geen data beschikbaar	-	-	-	-	N.v.t.
Aviaire mycoplasmosse <small>(Bron: GD)</small>						
<i>Mycoplasma gallisepticum</i> ^A	Serologische monitoring GD:					
	Reproductiesector:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	↓
	Opfok-leghennen:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	-
	Leghennen:					
	- niet gevaccineerd en besmet:	3 bedrijven	1 bedrijf	1 bedrijf	0 bedrijven	↓
	- gevaccineerd en besmet:	1 bedrijf	2 bedrijven	0 bedrijven	2 bedrijven	↓
	Kalkoenen:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	↓
	Meldingen in EWS^c op basis van positieve serologie en/of vrijwillig PCR-onderzoek:					
	Reproductiesector:	-	-	-	1 melding	↓
	Leghennen:	4 meldingen	3 meldingen	1 melding	1 melding	↓
	Kalkoenen:	-	-	-	-	↓
	Niet-commercieel gevogelte:	2 meldingen	3 meldingen	3 meldingen	5 meldingen	↑
<i>M. meleagridis</i> <small>(Bron:GD)</small>		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Salmonellose (niet-zoönotische salmonella) <small>(Bron: GD)</small>						
<i>Salmonella arizonae</i>		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<i>Salmonella Gallinarum</i> (SG)	Commercieel pluimvee:	-	-	-	-	-
	Niet-commercieel gevogelte:	-	-	-	-	-
<i>Salmonella Pullorum</i> (SP)	Commercieel pluimvee:	-	-	-	-	-
	Niet-commercieel gevogelte:	-	1 casus	-	-	-
Westnijlkoorts	Wordt niet gemonitord	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Artikel 2.1 Aanwijzing dierziekten 'Regeling Diergezondheid' van Wet Dieren						
Aviaire chlamydirose <small>(Bron: GD)</small>		Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	-
Artikel 2.2. Aanwijzing zoonosen 'Regeling Diergezondheid' van Wet Dieren						
Salmonellose (zoönotische salmonella) (op koppelniveau) (Bron: NVWA)						
<i>Salmonella</i> Enteritidis	Reproductie:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	2 koppels	-
	Opfok-leghennen:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-
	Leghennen:	3 koppels	25 koppels	19 koppels	25 koppels	↑
<i>Salmonella</i> Typhimurium	Reproductie:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	1 koppel	-
	Opfok-leghennen:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-
	Leghennen:	1 koppel	0 koppels	0 koppels	1 koppel	-
Overige salmonella's (<i>S. Hadar</i> , <i>S. Infantis</i> , <i>S. Java</i> , <i>S. Virchow</i>)	Reproductie:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-

Ziekte/aandoening gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)	1e kw. 2023	2e kw. 2023	3e kw. 2023	4e kw. 2023	Trend (OVER 2 JAAR)
Overige WOAH-lijst-aangifteplichtige pluimveeziekten in Nederland						
Eendenhepatitis (Bron: GD)		Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	-
Gumboro (IBD) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS^c: Vleeskuikens: Opfok-legvermeerdering: Opfok-leghennen: Niet-commercieel gevogelte:	11 meldingen - - -	16 meldingen - - -	6 meldingen - - -	7 meldingen - 1 melding -	↑ - - -
Infectieuze bronchitis (IB) (Bron: GD)	Meest aangetoonde types bij GD: Vleeskuikens: Leghennen:	QX(D388) 4/91-793B	QX(D388) 4/91-793B	QX(D388) 4/91-793B	QX(D388) 4/91-793B	
Infectieuze laryngotracheïtis (ILT) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS^c: Legvermeerdering: Opfok-leghennen: Leghennen: Vleesvermeerdering: Vleeskuikens: Niet-commercieel gevogelte:	- - 1 melding - - 2 meldingen	- - 1 melding - - 3 meldingen	- - 2 meldingen 1 melding - 5 meldingen	- - 1 melding 1 melding - 1 melding	- ↓ ↑ ↑ - ↑
<i>Mycoplasma synoviae</i> ^b (Bron: GD)	Serologische monitoring en/of dPCR GD:	% bedrijven positief t.o.v. onderzochte bedrijven				
	Opfok-vleesfok: Vleesfok: Opfok-vleesvermeerdering: Vleesvermeerdering: Opfok-legfok: Legfok: Opfok-legvermeerdering: Legvermeerdering: Opfok-leghennen: Leghennen: Kalkoenen:	0% 0% 33% 40% 0% 0% 0% 16% 12% 76% 5%	0% 0% 11% 26% 0% 0% 0% 17% 22% 72% 0%	0% 0% 11% 17% 0% 0% 0% 15% 18% 65% 11%	0% 0% 67% 30% 0% 0% 0% 15% 16% 63% 0%	- - ↑ ↑ - - - - ↑ ↓ ↓
Turkey rhinotracheïtis (TRT) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Reproductiesector-vlees (incl. opfok): Reproductiesector-leg (incl. opfok): Vleeskuikens: Opfok-leghennen: Leghennen: Vleeskalkoenen:	- - 1 bedrijf - - 1 bedrijf	- - 3 bedrijven - - -	- - - - - 1 bedrijf	- 1 bedrijf - - 2 bedrijven 1 bedrijf	

>>

Vervolg tabel

Ziekte/aandoening/ gezondheidskenmerk	Korte omschrijving (aantallen op bedrijfsniveau)	1e kw. 2023	2e kw. 2023	3e kw. 2023	4e kw. 2023	Trend (OVER 2 JAAR)
Overige pluimveeziekten						
<i>Avibacterium paragallinarum</i> (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWSC: Leghennen: Niet-commercieel gevogelte:	4 meldingen 1 melding	4 meldingen 4 meldingen	2 meldingen 5 meldingen	3 meldingen 6 meldingen	- ↑
Histomonosis (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Reproductie (vleessector): Reproductie (legsector): Opfok-leghennen: Leghennen: Vleeskalkoenen: Niet-commercieel gevogelte:	2 bedrijven - - - - -	- 1 bedrijf - - - 1 inzender	3 bedrijven 1 bedrijf - 1 bedrijf - -	2 bedrijven 1 bedrijf - 3 bedrijven - -	- - - - - -
<i>Pasteurella multocida</i> (Bron: GD)	Aangetoond bij sectie: Opfok-vleesvermeerdering: Legvermeerdering: Leghennen: Eenden: Kalkoenen:	- - 3 bedrijven - -	- - 4 bedrijven - -	- - 4 bedrijven - -	- - 2 bedrijven - -	- - ↑ - -
Vlekziekte (<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD: Leghennen:	1 bedrijf	1 bedrijf	-	4 bedrijven	↑

- ↑ Stijging of sterke stijging
- ↑ Geringe stijging
- Situatie onveranderd
- ↓ Geringe daling
- ↓ Daling of sterke daling

- A Gebaseerd op serologische monitoring
- B Gebaseerd op serologische monitoring en/of de differentiërende M.s.-PCR
- C Early Warning Systeem

Monitoring Diergezondheid

Sinds 2002 voert Royal GD de diergezondheidsmonitoring in Nederland uit in nauwe samenwerking met onder andere de diersectoren, het bedrijfsleven, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld waarbij het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij Royal GD ligt. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Samen werken we aan diergezondheid in belang van dier, dierhouder en samenleving.